

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ३८) काठमाडौं, चैत २८ गते २०४५ साल (संख्या ५१)

भाग ३

श्री ५ को सरकार
अर्थ मन्त्रालयको

सूचना १

धरौटी नियमावली, २०४५

प्रशासकीय (कार्यविधि) नियमित गर्ने ऐन, २०१३ को दफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

१.१ यो नियमहरूको नाम “धरौटी नियमावली, २०४५” रहेको छ ।

१.२ यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:

२.१ विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यो नियमावलीमा,

२.१.१ “धरौटी रकम” भन्नाले उप-नियम ४.१ बमोजिम धरौटी राखिएका रकमहरू सम्झनुपर्छ ।

२.१.२ “सदर स्याहा” भन्नाले धरौटी खातामा रहेको रकमलाई सरकारी आम्दानी बाँधने कार्य सम्झनु पर्दछ ।

३. धरौटी खाता:

३.१ धरौटी रकमहरू रहने प्रत्येक कार्यालयले महालेखा नियन्त्रक कार्यालय वा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले तोकेको बैंकमा कार्यालय

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

प्रमुख र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुने गरी धरौटी खाता खोली राख्नु पर्नेछ ।

३.२ उप-नियम ४.१ बमोजिम धरौटी राख्नु पर्दा सम्बन्धित व्यक्तिले बैंकले तोकेबमोजिम तीन प्रति भौचरहरू भर्नु पर्नेछ ।

३.३ उप-नियम ३.२ बमोजिमको तीन प्रति भौचरमध्ये पहिलो प्रति सम्बन्धित व्यक्तिलाई दिई दोस्रो प्रति सम्बन्धित कार्यालयलाई बैंकले पठाउनेछ । तेस्रो प्रति बैंक आफैले राख्नेछ ।

३.४ धरौटी खातामा जम्मा भएको रकम यस नियमावलीबमोजिम बाहेक अन्य कार्यमा खर्च गर्न पाइनेछैन ।

४. धरौटी राख्ने अवस्था:

४.१ देहायको अवस्थामा नियम ३ बमोजिमको कोषमा धरौटी रकम जम्मा गर्न सकिनेछ:-

४.१.१ श्री ५ को सरकारलाई बुझाउनु पर्ने राजश्व अग्रिम रूपमा बुझाउन,

४.१.२ श्री ५ को सरकारलाई बुझाउनु पर्ने राजश्व कति बुझाउनु पर्ने हो निर्णय नहुँदा त्यस्तो राजश्व रकम अग्रिम रूपमा बुझाउन,

४.१.३ बोलपत्र वा लिलाममा भाग लिनको लागि सम्बन्धित कार्यालयले तोकिएको रकम दाखिला गर्न,

४.१.४ कुनै काम गर्नु अगावै कुनै रकम अग्रिम धरौटी राख्नुपर्ने भनी शर्त भएमा त्यस्तो शर्त पूरा गर्न,

४.१.५ श्री ५ को सरकार वा अदालत वा कुनै कार्यालयले मागेको धरौटी वा जमानत बुझाउन,

४.१.६ अन्य कुनै कारणबाट धरौटी राख्नुपर्ने भए त्यस्तो रकम बुझाउन ।

५. सदर स्याहा गर्ने: जुन प्रयोजनको लागि धरौटी राखिएको हो त्यस्तो काम पूरा भई प्रचलित कानूनबमोजिम वा करारको शर्तनामाबमोजिम धरौटी रकम सदर स्याहा गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित अधिकारीले निर्णय गरी त्यस्तो धरौटी रकम सदर स्याहा गर्नु पर्नेछ ।

६. धरौटी जफत गर्ने:

६.१ कुनै काम गर्न धरौटी वा जमानत राख्नुपर्ने भई राखिएको धरौटी वा जमानत त्यस्तो काम पूरा नगरेको कारणले प्रचलित कानूनबमोजिम वा करारको

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

शर्तनामाबमोजिम जफत गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित अधिकारीले निर्णय गरी त्यस्तो धरौटी वा जमानतको रकम जफत गरिनेछ ।

६.२ नियम ७ बमोजिम धरौटी रकम फिर्ता पाउने व्यक्तिबाट सरकारी बाँकी रकम असूल उपर गर्नुपर्ने भएमा त्यस्तो सरकारी बाँकी रकम निजले फिर्ता पाउने धरौटी रकम जफत गरी असूल उपर गर्न सकिनेछ ।

७. धरौटी फिर्ता:

७.१ कुनै कार्यालयमा बुझाएको धरौटी नियम ५ बमोजिम सदर स्याहा नहुने वा नियम ६ बमोजिम जफत पनि नहुने भएमा त्यस्तो धरौटी रकम सम्बन्धित व्यक्तिले फिर्ता पाउनेछ ।

७.२ उप-नियम ७.१ बमोजिम धरौटी रकम फिर्ता पाउने व्यक्तिले धरौटी रकम फिर्ता लिन पाउने म्याद प्रचलित कानूनले तोकेको भएमा सोही अवधिभित्र, म्याद नतोकिएकोमा जुन कामको लागि धरौटी राखिएको हो सो कामसम्बन्धी कारवाही अन्तिम रूपमा समाप्त भएको मितिले तीन वर्षभित्र र यो नियमावली प्रारम्भ हुनु अगावै धरौटी राखिएको रकमको सम्बन्धमा यो नियमावली प्रारम्भ भएको मितिले दुई वर्षभित्र धरौटी रकम फिर्ता पाउन सम्बन्धित कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

७.३ उप-नियम ७.२ बमोजिमको म्यादभित्र धरौटी फिर्ता लिन नआएमा नियम ८ बमोजिमको कार्यविधि अपनाई सम्बन्धित अधिकारीले राजश्वमा आम्दानी बाँध्नु पर्नेछ ।

८. राजश्वमा आम्दानी बाँध्ने कार्यविधि:

८.१ प्रचलित कानूनबमोजिम वा करारको शर्तनामाबमोजिम सदर स्याहा हुनेमा बाहेक उप-नियम ७.३ बमोजिम वा अन्य कारणबाट राजश्वमा आम्दानी बाँध्नु पर्दा धरौटी राख्नेको नाम, ठेगाना राजश्वमा आम्दानी बाँध्नु पर्ने कारणसमेत खोली सम्बन्धित व्यक्तिलाई सूचना गर्नु पर्नेछ । यसरी सूचना गर्दा पनि नआएमा सोही व्यहोरा खोली सूचना प्रकाशित भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र प्रतिवाद गर्न आउनु भनी पत्रपत्रिकामा सूचना प्रकाशित गर्नु पर्नेछ ।

८.२ उप-नियम ८.१ बमोजिम सूचना प्रकाशित गर्दा पनि वा प्रतिवाद गर्न नआएमा वा प्रतिवादको कारण सन्तोषजनक नभएमा सोही व्यहोरा

४२२ (३)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

जनाई त्यस्तो धरौटी रकम उप-नियम ७.३ बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीले राजश्वमा आम्दानी बाँध्नु पर्नेछ ।

९. धरौटी कारोवारको लेखा र लेखापरीक्षण:

९.१ प्रत्येक कार्यालय प्रमुखले आफ्नो कार्यालयको धरौटी खातामा जम्मा भएको धरौटी रकमको कारोवार सम्बन्धमा गोश्वारा धरौटी खाता अनुसूची-१ बमोजिम र व्यक्तिगत धरौटी खाता अनुसूची-२ बमोजिम तयार गरी राख्नु पर्नेछ ।

९.२ प्रत्येक कार्यालयले आफ्नो कार्यालयको धरौटी खातामा जम्मा भएको धरौटी रकमसम्बन्धी प्रतिवेदन अनुसूची-३ बमोजिम महीना भुक्तान भएको मितिले सात दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

९.३ यस नियमबमोजिम लेखा नराख्ने वा प्रतिवेदन पेश नगर्ने सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखलाई विभागीय कारवाही गर्न सकिनेछ ।

९.४ धरौटी कारोवारको लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकको विभागले गर्नेछ ।

१०. पुरानो धरौटी रकमसम्बन्धी व्यवस्था:

१०.१ यो नियमावली प्रारम्भ हुनु अगावै धरौटी रहेका रमहरू यसै नियमावली-बमोजिम रहेको मानी आम्दानी खर्च जनाउनु पर्नेछ ।

१०.२ धरौटी खेस्तामा आम्दानी जनिएको तर बैंक मौज्दात कम भएको धरौटी हिसाब सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालयले कसको लापरवाहीबाट त्यस्तो हुन गएको हो छानबिन गरी त्यस्तो लापरवाही गर्ने व्यक्तिलाई विभागीय कारवाही गरी असूल उपर गर्नु पर्नेछ ।

१०.३ धरौटी खेस्तामा आम्दानी नजनिएको तर बैंक मौज्दात भएको सम्बन्धमा सम्बन्धित मन्त्रालयले के कसरी जम्मा हुन आएको हो यकीन गरी एक वर्षभित्र नियमित गराउनु पर्नेछ ।

१०.४ कुनै धरौटी रकम यस नियमावलीमा उल्लेख भएको काममा बाहेक अन्य काममा खर्च भएको देखिएमा कारण खुलाई सम्बन्धित मन्त्रालयले सोधभर्ना गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

११. अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्ने: श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी अनुसूचीमा आवश्यक हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

४२५ (४)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची-१

(उप-नियम ९.१ संग सम्बन्धित)

श्री ५ को सरकार

..... मन्त्रालय

..... विभाग

..... कार्यालय

गोश्वरा धरौटी खाता

आर्थिक वर्ष

क्र.सं.	मिति	विवरण	संकेत नं.	धरौटीबापत प्राप्त रु.	फछ्यौट		बाँकी			कैफि यत
					फिर्ता रु.	सदर स्याहा	जम्मा	नगद	बैंकमा	

(५)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची-२
(उप-नियम ९.१ संग सम्बन्धित)

श्री ५ को सरकार
..... मन्त्रालय
..... विभाग
..... कार्यालय

व्यक्तिगत धरोटी खाता

आर्थिक वर्ष .....
महीना .....

धरोटी राख्नेको नाम:-

ठेगाना:-

भौचर नं. र मिति	विवरण	जम्मा	खर्च	बाँकी	कैफियत

४५८

(६)

२४४

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची-३

(उप-नियम ९.२ संग सम्बन्धित)

श्री ५ को सरकार

.....कार्यालय । विभाग । सन्त्रालय

मासिक धरौट विवरण

२०.....देखि.....सम्म

गत महीनासम्मको कुल धरौटी

यो महीनामा जम्मा भएको धरौटी

जम्मा:-

कारवाही पूरा भै फिर्ता दिइएको धरौटी रकम

सदर स्याहा भएको धरौटी रकम

जम्मा:-

खुद बाँकी धरौटी रकम

जम्मा:-.....

कोषको अवस्था- खाता नं. .... बैंक मौज्दात ..... तहविल मौज्दात.....

उपर्युक्त व्यहोरा ठीक छु भनी पेश गर्ने..... मिति .....

सदर गर्ने ..... मिति.....

आज्ञाले,

लोकबहादुर श्रेष्ठ

श्री ५ को सरकारको सचिव

४५९

(७)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

सूचना २

श्री ५ को सरकारले भन्सार ऐन, २०१६ को दफा ६ को उपदफा (१) र बिक्रीकर ऐन, २०२३ को दफा २१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी निर्माण तथा यातायात मन्त्रालयले दैवी प्रकोपबाट क्षतिग्रस्त क्षेत्रको पुनः निर्माण कार्यको लागि पैठारी गर्ने तपसीलबमोजिम मूल्यका निर्माणसम्बन्धी यन्त्रका स्पेयर पार्ट्सहरूको पैठारीमा लाग्ने भन्सार महसूल र बिक्रीकर पूर्ण रूपमा छुट दिने निर्णय गरेकोले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

तपसील

क्र. सं.	स्पेयर पार्ट्स	सी.आई.एफ. कलकत्ता मूल्य
१.	कोमात्सु डोजर स्पेयर पार्ट्स	यू. एस. डलर ३२,६५६।४५
२.	कोमात्सु डोजर स्पेयर पार्ट्स	जा. येन ७,७४४,४३७।-
३.	कोमात्सु डोजर तथा लोडर स्पेयर पार्ट्स	यू. एस. डलर ४६,६५५।४७
४.	निगाटा ग्रेडर स्पेयर पार्ट्स	जा. येन ६,६२६,५९९।-
५.	निगाटा ग्रेडर स्पेयर पार्ट्स	जा. येन ६,०५३,५१०।-
६.	फुर्कावा लोडर स्पेयर पार्ट्स	जा. येन २,३८७,०८२।-
७.	कावासाकी लोडर स्पेयर पार्ट्स	जा. येन ११,६७६,८४३।-
८.	कावासाकी रोलर स्पेयर पार्ट्स	जा. येन २,३२२,३३०।-
९.	त्रो लोडर स्पेयर पार्ट्स	स्ट. पा. १०,०८०।०६ सी. आई. एफ. काठमाडौं।
१०.	एम्. एफ. डोजर स्पेयर पार्ट्स	ज. मा. ४२७,१६३।-
११.	ह्यानोम्याग डोजर स्पेयर पार्ट्स	ज. मा. ३५,२२२।०३
१२.	क्यूमिन्स डिजेल इन्जिन स्पेयर पार्ट्स	यू. एस. डलर ११,६६४।- (सी. आई. एफ. काठमाडौं)।

आज्ञाले,
ईश्वरकुमार श्रेष्ठ
उप-सचिव

५६० (८) २५५
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।